

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
In America pe un dolar.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, Jud. Târnava-mică

Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei a doua și a treia oră 4 Lei.

Temelia bisericii

Sfântul Apostol Petru așază piatra de temelie a bisericii în Roma.

Dr. Iuliu Florian.

La Roma, cetatea nebiruită a împăraților romani, acolo l-a mânat voia lui Dumnezeu pe acest pescar de pe marea Tiberiadei. Pe vremea, când se lupta cu valurile mării, și petrecea nopți întregi pe apă, numai ca să-și poată agonisi pâinea de toate zilele din pescuit, nici nu se gândia că afară de oamenii aceia buni, tovarășii lui de muncă, mai este o altă lume, cumplită în fără de legi și răutate. Lumea aceea cu care el mai târziu trebuia să lupte. Așa cum lupta atunci cu vânturile mării, în întunericul nopții.

Și iată acest pescar, puțin la înfățișare dar mare la suflet, e trimis la Roma, în cuibul păcatelor, ca să deie piept cu puterea lumii păgâne. Să-și așeze scaunul său de lemn acolo, lângă tronul îmbrăcat în aur și mătăasă a împăraților, de glasul cărora se cutremura o lume întreagă.

Când se gândia acest om cinstit, neștiutor de viclenii, la munca uriașă, ce are de îndeplinit în Roma, Sfântul Apostol Petru se cutremura în tot trupul lui istovit de anii vieții și se întreba: „Doamne, pentruca m'ai trimis aci pe mine, om neputincios, să dau piept cu puternicul Chesar al Romei? Și când vede, că puternicul Chesar Nero îi răpește toată turma, ucide creștinii cu miile, îi aruncă în gura leilor și îi spintecă oile fără milă, acest bătrân se îngrozește. Iși adună oițele împrăștiate. Se pune în genunchi cu puținii lui credincioși, ce i-a mai ramas, se roagă, ca Dumnezeu să nu lase să se prăpădească întreaga biserică. „Pleacă de aici Stăpâne, îl sfătuiau cu toții pe sfântul Apostol, pleacă și scapă-ți viața căci viața ta e mai scumpă decât a noastră“. Și Sfântul Petru ascultă de rugămintea lor.

Intr'o zi, des de dimineață, de abia se revărsa de ziuă, bătrânul Apostol însoțit de un creștin bun, iasă din cetatea

Romei și vrea să se strecoare, pe nevăzute, pe lângă zidurile orașului. Dar iată că înainte lui se luminează calea și în lumina strălucitoare vede limpede pe acela, care i-a zis „Tu ești Petru și pe aceasta piatră voi zidi biserica mea“. „Unde mergi Doamne, îl întreabă Apostolul, fără șovăială“. Isus îi răspunde cu blândeța lui obicinuită, care muștră totodată: „Când tu părăsești turma mea, eu me duc la Roma, pentruca încă odată să mă restignească“.

Lumina dispare și sfântul Apostol înțelege îndată rostul cuvintelor auzite, că nu este pe placul lui Dumnezeu să plece din Roma. Se întoarce la ai săi și le povestește pățania lui pe cale.

Acolo în cetatea Romei a voit Dumnezeu să se puie temelie bisericii. Acolo i-a poruncit lui Petru să se reîntoarcă, pentrucă trebuia să se dovedească în fața lumii, că prin graiul pescarului din Galilea grăește Fiul lui Dumnezeu. Lupta cu idolii păgâni o poartă însuși Mântuitorul lumii Hristos.

Bătrânul Apostol moare răstignit și el pe cruce, ca și învățătorul său. Dar toiagul, cu care a păstorit turma mică a creștinilor dela început trece la altul. Și în șir nesfârșit urmează unul după altul următorii Vârhovnicului sfinților Apostoli, până în zilele noastre, pentruca să se adeverească cuvintele lui Isus, scrise cu slove mari pe boltitura bisericii sfântului Petru din Roma: „Tu ești Petru și pe aceasta piatră voi zidi biserica mea și porțile iadului nu o vor învinge“.

Sănătatea Regelui. Maiestatea Sa Regele s'a făcut bine la Scrobiste și Joi, în 23 Iunie, a plecat la castelul din Sinaia unde va rămânea vara întreagă. Maiestatea unde va rămânea vara întreagă. Maiestatea Sa a fost vizitat în săptămâna trecută de cei mai vestiți doctori din țară și străinătate, cari toți l-a găsit bine, prorocindu-i o vară liniștită și întremătoare.

Apostolul Duminicii.

Duminica III. după Rusalii, (3 Iulie 1927), Romani 5, 1-10.

Fraților, îndreptați fiind dară prin credință, pace avem către Dumnezeu prin Domnul nostru Isus Hristos, prin carele și apropiere am avut prin credință la acest dar, în care stăm, și ne laudăm întru nădejdea mării lui Dumnezeu.

În cap IV. al epistolei sale către Romani sfântul Pavel vorbise despre faptul, cum s'a îndreptat Avram prin credință. Mai înainte eram fiii mâniei, înstrăinați de Dumnezeu și vrăjmașii lui. Prin venirea Domnului nostru Isus Hristos pe pământ am scăpat însă de mânia lui Dumnezeu, și din vrăjmași ai lui am ajuns să stăm pe picior de pace cu Dumnezeu. Cum am ajuns însă la pacea cu Dumnezeu? Prin credință am primit darul sfințitor, și prin acesta iertarea păcatelor. Iar ne mai având păcate, suntem prietini cu Dumnezeu și trăim cu el pe picior de pace. În clipita aceasta însă am dobândit din nou și nădejdea mării cerești celei viitoare, pe care am pierdut-o în Adam, și ne laudăm în nădejdea aceasta.

Și nu numai, ci ne laudăm întru năcazuri, știind, că năcasul răbdare lucrează, iară răbdarea încercare, iară încercarea nădejde, iară nădejdea nu se rușinează, pentrucă dragostea lui Dumnezeu s'a vărsat întru inimile noastre prin Spiritul Sfânt, carele s'a dat nouă.

Mai mult, Domnul nostru Isus Hristos a spus la Matei 5, 4, că „tericiți sunt cei ce plâng, că aceia se vor mângăia“. Acelaș lucru îl spune și sfântul Pavel aici. Creștinul adevărat nu numai că nu se sperie de năcazuri, ci se laudă întru ele. Năcazurile sunt pentru el un examen, o deprindere în răbdare. Iar oelce răbdă mult și cu statornicie, se dovedește că este slujitor adevărat și încercat al lui Dumnezeu. Iar celce din pățania sa a învățat, că nici un năcaz nu-l poate lipsi de

dreptate și de credință, se încrede tot mai mult în făgăduința lui Dumnezeu, că plata sa multă este la ceruri, dacă este în stare să rabde bajocură și asuprire pentru numele lui Hristos. Că această nădejde nu este deșartă și înșelătoare, ci că se va împlini cu siguranță, ni-o dovedește faptul, că credincioșii nu mai trăiesc în dușmănie ci în iubire cu Dumnezeu. Iar pentru că să arete sfântul Pavel marea putere a dragostei, o asemănă cu o apă care curge și umple inima omului. Dragostea aceasta însă a vărsat-o în inimile noastre. Spiritul Sfânt, carele prin credință s'a da nouă,

Pentru că Hristos, fiind noi neputincioși, în vremea sa pentru cei necredincioși a murit. Că abia va muri cineva pentru cel drept, căci pentru cel bun poate și îndrăzni cineva a muri?

Pentru că să dovedească dragostea lui Dumnezeu față de noi, sfântul Pavel ne aduce aminte, că Domnul nostru Isus Hristos s'a jertfit pentru noi oamenii într-o vreme, pe când el și cetitorii săi erau încă slabi, adecă trăiau în păcate, ca păgâni ori ca Jidovi. Așadară Isus s'a jertfit pentru niște oameni, cari nu voiau să știe nimica despre el, și viețuiau în fărâdelege. Aceasta este o faptă atât de măreață, cum noi oamenii nici închipui nu ne putem.

Nu se întâmplă caz, ca cineva să-și jertfească viața, și să moară, pentru un om rău. Ba chiar și pentru un om drept și cinstit rar își jertfește cineva viața.

Și-și arată Dumnezeu dragostea sa spre noi, că de vreme ce păcătoși fiind noi, Hristos pentru noi a murit, cu cât mai mult dară acum, îndreptați fiind prin sângele lui, ne vom mântui printr'ansul de mânia. Căci de vreme ce fiind noi vrăjmași, ne-am împăcat cu Dumnezeu prin moartea Fiului lui: cu mult mai vâr-

tos, fiind împăcați, ne vom mântui prin viața lui.

Dacă Dumnezeu și-a arătat astfel dragostea sa pentru niște păcătoși, cu atât mai vărtos nu ne va lăsa să perim noi, cei ce suntem deja răscumpărați prin scump sângele Fiului său, pentru că altfel sângele lui Hristos s'ar fi vărsat zadarnic. Așadară sângele Domnului Hristos ne va mântui de mânia lui Dumnezeu, adecă de dreapta pedeapsă a lui Dumnezeu.

Așadară dacă Hristos ne-a mântuit de iad prin moartea sa, și astfel a pus sfârșit dușmăniei dintre om și Dumnezeu, cu cât mai vărtos ne va mântui prin viața lui cea după înviere.

* * *

Din apostolul de astăzi putem vedea marea dragoste a lui Dumnezeu și a Domnului nostru Isus Hristos față de noi oamenii.

Ce iubim noi oamenii? Nu-i așa că numai ceea ce este frumos, cuminte, bogat, de mare preț, bun și minunat?

Dar oare Domnul nostru Isus Hristos ce a aflat bun și frumos în noi oamenii, că a fost în stare să-și verse chiar și sângele pentru noi?

Eram doară urâți, săraci și hădoși pentru mulțimea păcatelor noastre.

Am iubit pe cei urâți — răspunde Isus — ca să-i fac frumoși, pe dușmani ca să-i fac prietini, pe cei proști ca să-i fac cuminte, pe cei de neam slab ca să-i fac nobili, pe cei nenorociți ca să-i fac fericiți.

Unde se mai află astfel de iubire aici pe pământ?

Mai mult, el putea să trimită pe pământ vreun Cheruvim sau Serafim, ca să se jertfească pentru noi oamenii. Dar nu, dragostea sa atât de mare este, încât vine el însuși pe pământ și se jertfește însuși, vărsându-și chiar sângele său pentru noi, cu toate că se putea jertfi și altfel.

Iată dară câtă dragoste este în inima lui Hristos față de noi oamenii, și cât de puțină în inima noastră pentru el!

El își jertfește sângele, viața pentru noi, — noi nici cea mai mică plăcere pentru el. El se topește de dragoste, noi ne învârtoșăm de ură și de răutate.

N'ar fi oare vremea, să ne dăm în sfârșit seama de lucrul acesta?

IULIU MAIOR.

Papa Pius X va fi declarat fericit. Papa Pius X, — urmașul Papei Leo XIII, și înaintașul lui Benedict XV, după care a urmat în scaun Piu XI. Papa de astăzi va fi ridicat în curând la rangul de fericit. Sute și mii de preoți și de credincioși au cerut adecă, îndată după moartea lui Pius X, să i-se cerceteze viața, pentru că murise în faima sfințeniei. Până acum s'au ținut 129 ședințe în cauza aceasta, ascultându-se 58 martori din localitățile în cari a petrecut Giuseppe Sarto, cum se numea Papa Pius X înainte de a fi ales de papă. El va fi declarat fericit, iar după câțiva ani sfânt.

Șalzeol și opt de copii botezați deodată. Pe la marginile orașului București locuiesc fel de fel de oameni, cari, în marea lor sărăcie, își uită și de datorințele creștinești. Nici copiii nu și-i botează, cari cresc ca niște păgâni. Preotul Micșunești din suburbia Vitan, făcând de curând o cercetare prin parohia sa, a găsit 68 de copii cari nu erau botezați. Bieții părinți se codeau să-i ducă la popa, de frica cheltuielilor și a taxelor. Atunci preotul i-a îndemnat să-și creștineze copiii, că nu li-se va cere nici o plată. Duminecă în 19 Iunie au și fost duși la botez toți acei copii și au fost botezați de însuși Patriarhul Miron, în mijloc de mare ceremonie. A fost de față mulțime de popor, alături de părinții copiilor și de învățătorii și învățătoarele acelei părți de oraș. Preotul Micșunești pentru tapta sa, că a adunat la botez 68 de copii, a fost cinstit de Patriarh cu dreptul de-a purta brău roșu.

Foița „UNIRII POPORULUI“.

Reuniunile Mariane.

De Dr. Nicolae Brânzeu.

1. Insofiriile omenești

Omul este ființă socială. Asta înseamnă, că pentru a-și asigura trebuințele și interesele sale, omul nu rămâne singur ci se însoțește cu semenii lui și așa își formează vetre de locuit, drumuri de umblat, își schimbă mărfurile, se ajută la necaz, se apără împreună, binele unuia e binele tuturor, răul unuia e și al celui alt. Astfel s'au dezvoltat comunități, sate și alte organizații. Scopul lor e ajungerea aceluiaș scop, prin aceleași mijloace.

O asemenea tovărășie, organizația cea mai mare dintre toate organizațiile ce sunt pe pământ, este Biserica lui Hristos. În cadrele Bisericii sunt apoi organizații parțiale, menite mai mult a asigura o bună administrație: episcopii, iar în cadrele acestora parohiile, comunitățile bisericesti. Parohiile cuprind un număr de creștini, cari laolaltă se îngrijesc de susținerea unui preot, de biserică și de cele trebuincioase vieții religioase a membrilor.

Dar în cadrele parohiilor încă se formează organizații, însofiri spontane, adecă de bună voie, pentru anumite scopuri. Asemenea organizații se numesc reuniuni sau asociații. De ex. dacă mai mulți se legătuiesc că nu beau nici un fel de băutură spirtuoasă, aceștia formează

o reuniune de temperanță. Ori se întovărășesc mai mulți cu scopul de a și aduce laolaltă gazete, cărți, de-a avea un local de cetit, asta e reuniune de lectură.

Tocmai așa se face, când mai mulți laolaltă se întovărășesc cu scopul ca prin aceleași mijloace să lucreze în măsură mai mare pentru cinstea lui Dumnezeu și pentru mântuirea sufletelor. Se înființează în acest chip, *reuniuni religioase*. Lucrul acesta e atât de vechiu, ca însuș creștinismul. Insuși Hristos îndeamnă la acest lucru, spunând: „Că de vor fi doi dintru voi într'un înțeles pe pământ: tot lucrul, ce-l vor cere va fi lor dela Tatăl meu cel din ceruri. Căci unde sunt doi sau trei adunați în numele meu, acolo sunt eu în mijlocul lor“ (Mat. 18, 19—20.). Ar fi frumos a vedea, cum dela creștinii cei dintâi până azi, pururea au fost oameni, cari unindu-se într'un înțeles și un gând, au format reuniuni religioase, de diferite soiuri, spre mărirea lui Dumnezeu, spre multă binefacere între oameni, spre mântuirea sufletelor! Dar timpul și locul nu ne îngăduie să mergem așa departe, căci avem alte lucruri de arătat.

2. Reuniunile de femei.

În vremile noastre, între reuniunile religioase, locul de frunte îl țin *reuniunile Mariane*. Ele sunt însofiri ale credincioșilor, cari prin deosebită cinstire către Preacurata Fecioară Maria, caută să mărească pe Dumnezeu și să-i câștige darul spre mântuirea sufletelor. În acest chip se pot însoși bărbații, femeile, tinerii,

fetele mari, copiii de școală. În biserica catolică există acest fel de însofiri de 400 ani și sunt răspândite pe tot rotogolul pământului. Cine ar putea spune, cât bine au produs ele, în decursul veacurilor și la diferite popoare? Har Domnului, mai nou ne-am trezit și noi Românii la căile adevărate, cari aduc roadele bogate ale credinței. Se înființează și la noi reuniuni Mariane, în primul rând între femei, după ordinele și îndemmurile date de venerata mitropolie și de toate episcopiiile noastre!

3. Rostul reuniunilor Mariane.

Sa vedem mai de aproape *care e rostul* reuniunii Mariane a femeilor? E de 3 feluri:

Îngrijirea casei Domnului, binefaceri către cei lipsiți și necăjiți, grija deosebită a sufletului.

Le luăm pe rând.

Infrumșetarea bisericii.

Îngrijirea casei Domnului e întâiul rost al reuniunii Mariane! Casa Domnului, sfânta biserică e vrednică să fie îngrijită ca și orice altă casă ori alt locaș omenesc. D-voastră fiecare aveți grije, ca să aveți locuințe frumoase și îngrijite, sunteți mândri când vine cineva și vede că aveți casă frumoasă, poate mai frumoasă ca o altora. Biserica nu e numai a credincioșilor, se cade dară, să fie barem, atât de îngrijită, ca cea mai de fală casă din sat. Doamna cât de rău îi stă bisericii care lăsată numai în grija crâșnicului, e îngrijită numai atât, cât

Serbările dela Oradea mare.

Dela trimisul gazetei noastre.

Mare și într'adevăr frumoasă sărbătoare au avut Românii uniți din eparhia Orăzii în zilele de 15 și 16 Iunie. Marele oraș de pe valea Crișului Repede, oricât de străin este încă și oricât de rar se aude acolo vorba românească — cu atât mai vărtos că chiar și unii cărturari români vorbesc adeseori între sine ungurește, ceea ce numai spre laudă nu le poate fi — de astădată era ticsit de cărturari români din toate părțile Ardealului, dar mai cu seamă de preoți și de țărani, cari cu toții au venit la Orade, ca să mulțamească marelui Dumnezeu pentru binefacerile revărsate asupra neamului nostru, prin întemeierea eparhiei de Dumnezeu binecuvântate a Orăzii. Dar nu numai Românii, ci până și străinii, Ungurii și Rutenii, au ținut să ia parte la bucuria uniților, numai frații ortodocși au rămas acasă, ba și-au arătat chiar în scris părerea de rău că ne-a învrednicit Dumnezeu să ajungem această sărbătoare. Dar să vedem desfășurarea sărbătorii.

Trimisul Papei.

Că cât de mult prețuește însuși părintele creștinătății Papa Piu XI. marile vrednicii ale episcopiei de Orade, se vede și din faptul, că a ținut să-și trimită reprezentantul său la aceste serbări.

Miercuri, înainte de prânz, înainte de orele 10 un șir de automobile mergea din Orade pe drumul de țară ce duce la Arad, într-o întâmpinarea reprezentantului papal. La intrarea în oraș era ridicată o minunată poartă triumfală. Punct la ora 10 se vedea în zare, venind dinspre Arad un frumos automobil, împodobit cu steagul papal. Din el se coborî Exelența Sa Angelo Maria Dolci, însoțit de fratele său Monsignorul Luigi Dolci, de secretarul său Fra Egidio Da Nuci, călugăr capucin și de Andrei Wild, egumenul călugărilor minoriți din Arad. De două părțile dru-

mului de țară se așezaseră în rând, de o parte canonicii și preoții bisericii unite, iar de cealaltă administratorul apostolic, canonicii și preoții bisericii romano-catolice din Orade, toți îmbrăcați în odăjdii bisericesti. Prima vorbire de bineventare o ține prepozitul capitolului Dr. Iacob Radu, a doua administratorul apostolic al diecezei romano-catolice de Oradea Dr. Antoniu Mayer. Nunțiul le răspunde amândouă. Apoi îl bineventează Dezideriu Tempelean, prefectul județului, și Gheorghe Tulbure, primarul orașului. Nunțiul le mulțumește și lor și apoi se urcă în automobil. Vreo 20 de automobile și mai multe zeci de trăsuri urmează automobilul nunțiului. Clopoțele tuturor bisericilor catolice din Orade sunau, iar străzile erau împestrinate cu mii de oameni curioși să vadă pe reprezentantul celui mai cucernic domn al lumii întregi. Piața Orăzii era împodobită cu sute de steaguri treicolore românești și de ale Papei, de culoare alb-galbenă. Minunatul palat al episcopiei unite era împodobit cu aceleași steaguri, iar deasupra porții se vedea stema papală cu cheile sfântului Petru. Sub poartă aștepta Înaltpreasfințitul episcop al Orăzii Dr. Valeriu Traian Frențiu, îmbrăcat în odăjdiile cele mai pompoase iar de două părți lungul șir al preoților și teologilor. După o vorbire scurtă a Înaltpreasfințitului și răspunsul Exelenței Sale a nunțiului, înaltul oaspe a trecut în camerele din etaj ale palatului, rezervate pentru acest scop.

Ziua întreagă sosesc oaspeții, așa că străzile Orăzii erau împodobite cu cingulele roșii și negre alor sute de canonici, protopopi, preoți și teologi din toate patru diecezele unite.

Oaspeții.

La ora 6 după prânz marea sală a Cercului Catolic din Oradea nu mai încăpea mult

țimea oaspetilor. Sosesc rând pe rând Preasfințitii Dr. Iuliu Hossu al Gherlei, Dr. Alexandru Micolescu al Lugojului, Dr. Mihail Robu episcopul catolic dela Iași, episcopul rom. cat. dela Timișoara Dr. Augustin Pacha, administratorul apostolic al diecezei romano-catolice de Oradea Dr. Antoniu Mayer, canonicii Dr. Ambroziu Chețianu, Dr. Ioan Bălan, Dr. Victor Macaveiu și Dr. Ioan Coltor dela Blaj, Dr. Victor Bojor dela Gherla, Dr. Ioan Boroș și Dr. Nicolae Brinzeu dela Lugoj, toți canonicii romano-catolici dela Orade în frunte cu marile lor învățat Dr. Karácsonyi János, Iosif Pop abate de Sâniob, director în ministerul cultelor, protopopii Dr. Elie Dăianu dela Cluj și Vasile Podoabă dela Hususău din Arhidieceză, Ioan Hossu directorul regional C. F. R. dela Cluj, colonelii Păcală, Aricescu, Bădescu, Benghiu, Ivașcu, Denge; locotenent colonel Șiara și Munteanu. Directorul Comanici dela ministerul domeniilor, fostul primar și inspector administrativ Bucskó, inspector agricol Manolescu, scriitorul și avocatul Teodorian Carada, șef inspector P. T. T. Dr. Chiș, avocatul și fostul deputat Dr. Aciu reprezentantul universității din Cluj Gheorghe Bogdan Duică și mulți alții pe cari nu i-am putut însemna.

La orele 6 și 15 minute sosește Exelența Sa nunțiul apostolic, însoțit de Înaltpreasfințitul episcop Dr. Valeriu Traian Frențiu. Numai decât se începe

Concertul.

Se cântă mai întâiu admirabilul psalm 100, compus de Mendelssohn. Urmează discursul festiv rostit de Ilustritatea Sa Dr. Iacob Radu, prepozitul Capitolului greco-catolic din Orade și prelat papal, pe care-l dăm pe scurt mai jos. Corul mixt, condus de marele măiestru Francisc Hubic, ne delectează apoi a doua oră, de astădată cântând: „Innoiește-te, noule Ierusalime“, vestitul concert Nr. II. al lui Muzicescu. Încă nici nu se sfârșiseră aplauzele îndelungate și zgomotoase ale publicului încântat, când pășește pe bină Dna Rita Mărcuș, și cu glasul ei de adevărată priveghetoare cântă următoarele arii: W. A. Mozart: arie din „II. R. Pastore“ cu acomp. de pian și violină. G. F. Händel: II. Pensieroso, cu acomp. de pian și flaut. Mai cu seamă în cântarea a doua dna Rita Mărcuș a fost nelintrecută. Punctul cel din urmă a fost Psalm 92 de Hubic, cântat de corul mixt. Pe când s'au ridicat oaspeții corul a cântat preafrumosul „Mulți ani“ al măiestrului Hubic.

Toți cei de față însă au ascultat cu toată evlavie

Discursul festiv

al păr. canonic Radu, în care a arătat mai întâiu, că cea mai oropsită ramură a poporului românesc au fost fără îndoială Bihoreni. De parte de trunchiul neamului nostru ei erau amenințați din toate părțile de străinii hapsâni, cari nu lăsau nici un prilej fără de a încerca a-i rupe cu desăvârșire dela trupul neamului. Suferințele acestui popor blând, bun și cu frica lui Dumnezeu, au început încă din veacul al XVI-lea, când calvinilor le-a succedat să nimicească aproape cu desăvârșire biserica romano-catolică din Bihor. Nimica nu-i mai oprea acuma ca să-i nimicească și pe iobagii valahi cari erau de legea ortodoxă. Cercat-au în tot chipul să-i facă calvini și astfel Unguri, dar Românul ținea la obiceiurile sale strămoșești, la preotul său îmbrăcat în haine țărănești, la biserița sa scundă, făcută din scânduri, așa că ademenirile calvinilor nu l-au putut clăti. Ceea ce n'au putut face calvinii erau să isbutescă Sărbii, cari își aveau pe patriarhul lor la Carlovăț. Fiind și unii și alții de legea ortodoxă, Sărbii însă mai bogați și mai bine organizați, bieții Bihoreni erau cât pe aci să se

e pricepe crâznicul, mai mult nu. De măturat se mătură ea în toată săptămâna, dar nu se freacă pe jos, nu se spală ușile, fereștile, nu se curăță, nu se schimbă acoperitoarele pe altar și pe tetrapoduri, decât poate la an odată; aici lipește ceva, colo altceva; ici i-ar sta bine unui covoraș, colo altul, pe altar și la icoane ar trebui flori, veșmintele preotului sunt rupte, vechi, nu le mai repară nime, din banii bisericii nu se ajunge a cumpăra noi.

Cum te doare, când vezi în multe iocuri biserica părăsită, și neglijată, ca o maică nepuțincioasă, zdrențoasă, care a crescut șapte copii, dar șapte copii nu știu îngriji o mamă. Așa și biserica, mama noastră cea bună, n'are cine s'o îngrijească, dintre atâția fii și fete.

Se cade dar, ca toate femeile satului, pe lângă grija caselor lor, să știe și de grija sfintei biserici. Dacă's mai multe laolaltă, grija asta nu e o povară așa mare! Femeile se înțeleg între ele, cum mai de multe ori peste an, să zicem la toate sărbătorile mari, au să meargă la biserică, să o curățescă, ce veșminte sunt de spălat ori de dres, o fac între ele. Dacă găsesc, că ici colo ar lipsi ceva la podoaba bisericii, o fac ele, fie că mai dăruiesc ele una — alta, fie că se înțeleg, să țese ori să coase toate laolaltă pentru biserică. Ce lucruri mândre nu s'au făcut în multe sate la biserică, prin hărnicia femeilor credincioase! Covoare, prapori veșminte bisericesti, țesute de casă, cu cât mai frumoase și mai trainice sunt, decât cele cumpărate. Și câți bani nu se cruță în chipul acesta! — Numai ce nu pot da gata femeile,

să zicem o icoană, o cruce frumoasă, o candelă ori altele așa ceva, se cumpără pe bani, fie dela Reuniune, din taxele ce se plătesc, fie dela biserică.

Deci întâiu rost al reuniunii mariane e: înfrumusețarea bisericii! Să fie femeile noastre pline de dragoste pentru această, să poată zice și ele cu psalmistul „că răvna casei tale m'a mâncat“ (Ps. 68, 12.) Să nu le pară rău, dacă au să jertfească ceva pentru cinstea lui Dumnezeu. Citim în sf. Scriptură, că fiind jidovii în pustie, Moise se suise în munte, unde primia dela Dumneveu poruncile și legea. Iar întâi zind el în munte, poporul s'a adunat și a hotărât să se lapede de Dumnezeu și să-și facă idol, vițel de aur, la acela să se închine. Și când a fost vorba: de unde să iee aurul, ca să toarne idolul? femeile și fetele au dat cerceii din urechile lor și din acelea s'a făcut idolul (Eșirea 32, 2—3)... Dacă pentru o rățacire păgână au fost în stare femeile din Israel atâta să jertfească: ce ar fi, dacă și femeilor noastre li-s'ar cere să-și jertfească ce au mai frumos și mai scump, pentru cinstea lui Dumnezeu cel adevărat? Dar așa ceva nu se cere azi; se cere numai puțină grije, puțină luare aminte de casa Domnului, puțină jertfă, cu care cinstea și frumuseța acelei case va mări cinstea noastră. Ni-se pare însă, că atunci când copiii și fetele se îngrijesc după cuviință de mama lor, aceea nici nu se poate numi de mama lor, aceea nici nu se poate numi de cinste și vrednicie deosebită, aceea e simplă datorie!

(Urmează.)

contopească în biserica sârbească, și astfel amenințați să-și piardă și dulcea și frumoasa limbă românească.

Spre fericire însă tocmai în clipita cea mai primejdioasă se face la Alba-Iulia unirea cu Roma, care-i scapă ca prin farmec pe toți Români de primejdia slavizării și mai ales a sârbizării. Călugării dela muntele Atos din Grecia, trimiși de patriarhul Constantinopolului, desbină din nou pe bieții Români, și o mare parte a lor se întorc iarăși la ortodoxia sârbească.

Iată însă că la anul 1777 Papa dela Roma întemeiază episcopia unită dela Oradea, care îi scapă pe Români Bihoreni de primejdia sârbizării, pentru că marii episcopi dela Oradea întemeiază școli peste școli, zidesc biserici, ridică una după alta preparandia dela Oradea, liceul dela Beiuș, seminarul dela Oradea, și astfel Bihoreni încep a se ridica, a-și avea preoții lor învățați, dascălii lor binepregătiți, medicii, advocații și ceialalte cărțurari români.

Episcopii dela Oradea, cu toate că aveau toată puterea în mână, iar guvernul împărătesc vedea cu ochi buni trecerea Românilor la biserica unită, nu fac lucruri neiertate, nu-i asupresc pe ortodocși, dovadă că 70 de parohii de pe moșia episcopiei unite dela Oradea au rămas până în ziua de astăzi ortodoxe. Mai mult, episcopul Moise Dragoș mijlocește chiar el însuși deschiderea școlii normale ortodoxe dela Arad, iar în școlile unite dela Oradea și Beiuș învață carte pe o formă și uniții și neuniții.

Episcopia unită dela Oradea devine mai târziu o adevărată pepinieră și ocrotitoare a scrisurii și științei românești.

Cei 150 de ani de traiu ai acestei dieceze

sunt așadară cu drept cuvânt fala bisericii unite și a neamului românesc.

După concert Exelența Sa nunțiul papal Dr. Angelo Maria Dolci a ținut să mulțamească artiștilor și publicului adunat pentru onoarea dată nu atâta lui cât marelui păstor pe care-l reprezintă. Ii asigură pe toți de dragostea deosebită a sfântului Părinte, dragoste pe care și până acuma a ținut să și-o arete în nenumărate rânduri.

Conductul cu torțe.

La ora 9 seara o mulțime mare de popor s'a adunat în curtea și în fața Seminarului Teologic, de unde au plecat cu toții, în frunte cu muzica militară, trei companii de soldați, purtând torțe, elevii și elevele școlilor românești prin parcul Ștefan cel Mare, Bulevardul Regele Ferdinand în spre Piața Unirii, oprindu-se mai întâiu în fața statuei M. Sale Regelui, unde muzica militară a cântat „Trăiască Regele” iar după ea întreg poporul. De acolo s'au îndreptat spre palatul episcopesc, în a cărui două balcoane stăteau toți cei șapte episcopi sosiți la serbare, în frunte cu nunțiul papal. Ofițerii au comandat companiilor: „Pentru onor.”, iar muzica a cântat o frumoasă rugăciune, după care corul mixt al păr. Hubic a început „Pe al nostru steag e scris unire” și „Mulți ani”. Apoi avocatul Egri a tâlmăcit poporului însemnătatea serbătorii, și în urmă s'a îndreptat către Înaltpreasfințitul Dr. Valeriu Traian Frențiu și către Exelența Sa nunțiul, cerându-le binecuvântarea. A răspuns păr. episcop Frențiu, mulțamind poporului pentru alipirea ce o arată față de biserică și mai ales față de reprezentantul sfântului Părinte dela Roma.

Ziua a doua.

Dimineața pe la orele 8 clopotele cele nouă și atât de melodioase ale catedralei chemau la rugăciune de mulțamită pe credincioșii episcopiei jubilate. Luxuoasa și largă catedrală era tixită de lume, lume multă și aleasă, din toate părțile diecezei și ale Ardealului. Afară de cei înșirați mai înainte ocupau loc de frunte pe băncile din presbiteriu generalul Dănilă Pop, comandatul corpului VI de armată, Dr. Sever Dan subsecretar de stat la ministerul finanțelor, generalul Traian Moșoiu, fost ministru și președintele organizației liberale a județului Bihor, Dr. Zenovie Păclișan, reprezentantul ministerului cultelor, foarte mulți ofițeri din Oradea și protopopi și preoți din toate părțile diecezei.

Sfânta liturghie.

La ora 9 preoții, îmbrăcați în odăjdii luminoase, patru diaconi, înaintea lor cu clericul purtând stihare albe și feșnice, clericul cu crucea de arhiepiscop, pleacă dela catedrală întru întâmpinarea nunțiului și a arhierilor, cari aveau să slujească. Pe la orele 9 și jumătate sunetul clopotelor ne vestește celor din catedrală că vin arhierii, măiestrul Hubic dă tonurile, iar admirabilul său cor începe cu cântare domoală, care din ce în ce devenia tot mai răscolitoare de inimi, cântarea Papei: „Tu ești Petru”.

Și iată că se vede deja crucea clericului, apoi feștilașii, apoi zeci de preoți, zeci de canonici din toate patru diecezele și chiar în urmă episcopii Dr. Iuliu Hossu al Gherlei, Dr. Alexandru Nicolescu al Lugojului, Dr. Valeriu Traian Frențiu al Orăzii, îmbrăcați în mandie și camilafcă, cu bâta păstorească în mâni, apoi episcopul romano-catolic Dr. Augustin Pacha al Timișoarei, administratorul apostolic Dr. Antoniu Mayer al Orăzii, episcopul ca-

tolic Dr. Mihail Robu al Iașilor, toți în stihare și cu gulere roșii și cu crucile pe piept, iar în urma lor, îmbrăcat în toată parada Exelența Sa nunțiul papal, Dr. Angelo Maria Dolci, întovărășit de fratele și secretarul său. Mai rar o așa vedere minunată. Fotografii și cei dela cinematografe nu mai joiau să-i privească și să-i închipuiască.

Nunțiul papal dimpreună cu episcopii de rit latin se așează în scaune, iar episcopii noștri trec înainte, se îmbracă în odăjdii și încep sfânta liturghie, în cursul căreia cântă corul mixt al măiestrului Hubic, acompaniat de orhestră. Mie unuia foarte mult îmi place și mi-a plăcut acest fel de cântec, neîntrodus încă în biserica noastră, dar care nu poate fi împotriva duhului bisericii noastre, care însăși cântă la laude: „Lăudați-l pe el în viers de trâmbiță, lăudați-l pe el în psaltire și alaută, lăudați-l pe el în timpană și în chore, lăudați-l pe el în strune și în organe, lăudați-l pe el în chimvale bine răsunătoare, lăudați-l pe el în chimvale de strigare”.

După sfânta evanghelie Înaltpreasfințitul arhiepiscop Dr. Valeriu Traian Frențiu a rostit o predică, în care a arătat însemnătatea zilei și a cerut binecuvântarea Domnului peste întreg clerul și poporul diecezei sale.

Observ că I. P. S. Frențiu a fost îmbrăcat în odăjdiile din 1777, datorite de împărăteasa Maria Terezia.

Recepțiile.

Pe la orele 12 Înaltpreasfințitul a primit vizita oaspeților săi, a clericului și a poporului, în splendidele sale ale palatului său, și numai nunțiului papal, cu pieptul plin de cele mai frumoase decorații.

Expoziția.

În partea de jos a palatului, în dreapta, s'a aranjat o foarte draguță expoziție de cărți și hârtii vechi, cari merită să fie văzute de orice om, dornic de înaintarea și cultura neamului nostru.

Am admirat în deosebi bulele (hârtii de numire) papale și împărătești, între cari și bule „Indefessum”, prin care Papa Piu VI. înființează episcopia română unită din Oradea, la 17 Iunie 1777 și mai ales diploma prietenului Radu Cantacuzino, prin care episcopul Inochentie Ioan Clain este numit cavaler al ordinului Sf. Gheorghe.

Între cele 5115 cărți în 8308 volume ale frumoasei biblioteci episcopale, am văzut apoi câteva cărți de foarte mare valoare și însemnătate, multe scrieri originale de ale vestiților mari cărțurari Samoilă Clain și Gheorghe Șincai.

Tot la această expoziție am văzut și cea dintâi pastorală tipărită cu litere latinești a episcopului Samuil Vulcan.

Banchetul.

La ora 1 s'au adunat aproape 400 de oaspeți în sala cea mare a Cercului Catolic, așezându-se la mesele frumos împodobite. După cea dintâiu friptură nunțiul papal a ținut întâiu toast (inchinare cu paharul), dând mulțamită lui Dumnezeu care a păzit în pace și a binecuvântat cu atâtea roade de seamă eparhia română unită a Orăzii. După ce aduce la cunoștința celor de față că sfântul Părinte dela Roma a ridicat pe preasfințitul dela Oradea la rangul și titlul de arhiepiscop, inchină paharul pentru sănătatea Maiestății Sale Regelui, a Familiei Domnitoare și a țării Românești. Înaltpreasfințitul Dr. Valeriu Traian Frențiu inchină în sănătatea preafericitului Părinte Papa Pius XI., Ilustritatea Sa Dr. Iacob Radu pentru nunțiul apostolic, Dr. Sever Dan, armata, reprezentanții Academiei Române, reprezentantul mitropolitului dela Blaj, episcopii de față, reprezentanții capituliilor metropolitan și episcopesci, și autorități. Dr. Sever Dan, subsecretar la ministerul de finanțe, pentru o politică mai cum se cade în țara aceasta, episcopul Dr. Iuliu Hossu dela Gherla pentru dieceza de Oradea, Dr. Zenovie Păclișan reaminteste marile vrednicii ale foștilor episcopi ai Orăzii, episcopul Dr. Alexandru Niculescu al Lugojului pentru episcopul Frențiu. Dr. Ambrosiu Chețianu reprezentantul mitropolitului dela Blaj despre legăturile cari au fost între Blaj și Oradea, generalul Dănilă Pop, comandantul corpului VI de armată, despre întărirea credinței. Mai vorbesc apoi șef-inspectoru învățământului Gheorghe Bota, reprezentantul Academiei Române Dr. Ioan Bianu, care laudă într'o vorbire admirabilă sfânta unire și arată marile sale vrednicii pentru neamul românesc. Dr. Desideriu Tempeleanu, prefect delegat al județului Bihor, Dr. Tulbure Gheorghe primarul orașului, general Moșoiu, episcopul Dr. Mihail Robu dela Iași, episcopul Dr. Augustin Pacha dela Timișoara, învățatul canonic romano-catolic Dr. Karácsonyi János dela Oradea și Atanasiu Negulescu.

Vecernia solemnă.

La orele 5 s'a slujit cu aceeași solemnitate o foarte frumoasă vecernie, la care a cântat acelaș cor mixt al măiestrului Hubic. Aici trebuie să aducem un cuvânt de laudă acestui harnic și talentat preot, pe care nu știu pentru ce să-l laudăm mai mult. Pentru talentul său de minunat compozitor bisericesc, ori pentru munca și zelul său într'adevăr mare, cum rar să mai găsești? Oradea poate fi fericită pentru acest măiestru al ei, pe care, o asigurăm, l-ar dori oricare instituție și l-ar ști pre-

lui. Răsplata adevărată însă pâr. Hubic și-o va primi numai dela Domnul, pe care neîncetat îl laudă prin compozițiile și munca sa într'adevăr uriașă.

Teatrul.

Seara la orele 9 toate locurile teatrului Regina Maria dela Oradea erau ocupate de mulțimea oaspeților, unde scriitorul acestor șire, venit anume dela gazeta cu invitație, n'a putut avea un locșor, cu toate rugămintile făcute aranjierilor, cari nu și-au dat seama, că un gazetar nu vede numai cu ochii săi, ci cu ai tuturor cetitorilor pe cari îi reprezintă.

S'a jucat piesa ocazională „Cu noi este Dumnezeu“, compusă de dnii Dr. N. Flueraș, Simeon Gocan și Francisc Hubic.

Serbările dela Oradea au fost frumoase și vrednice de trecutul mândru al acestei dieceze. Cel mult ortodocșii nu s'au bucurat, dar Dumnezeu îi va ierta că nu știu ce fac.

I. M.

Pațania unui om cu taurii de bivoli.

Lucrul s'a întâmplat în piața din Oradea Mare și iată cum:

Un om dela sate ducea un car de lemne la un domn dela Oradea și a prins în jug doi tauri de bivoli. Era cald al naibii, ca în luna lui cupțor, și tăurencii omului de abia și mișcau ciolanele pe flasterul dela oraș. Îi îmboldea într'una cu un păruștean, dar nu se prea sileau. Mai bine le-ar fi plăcut într'o mocirlă, decât să se preumbe pe străzile dela Oradea Mare.

Dar de-odată se opresc bivoliții noștri, se înhoalță urât la ceva, apoi se repezesc cu car cu tot de-a lungul pieții. Au zărit o domnișoară îmbrăcată în haine roșii și cu umbrelă roșie ca flacăra, și au luat-o după ea. Domnișoara a văzut îndată că bivoliții au luat-o la ochi. Inhide umbrela și intră pe poarta unei curți domnești ca să scape de primăjdie. Bivoliții însă nu o scapă din vedere. Se reped cu carul și ei ca să intre în curte. Dar aci se încurcă rău. Carul se isbește cu osia de un stâlp de telegraf și roata plesnește din butuc. Atunci omul năcăjit s'apucă cu parul de dobitoace și le trage o bătaie sdravănă. În loc să se stâmpere însă tăurencii, mai rău se infurie și o iau de-a lungul străzilor cu carul după domni. Să fi văzut apoi fugă pe străzile Orășii. Nu mai vedeai nici o domnișoară pe flaster. Gândeai că le-a înghițit pământul.

Dar în vâlmășala asta, când toți și-au pierdut capul, s'a aflat un om cuminte, care a găsit leacul bivoliților. A telegrafat după pompieri, cari au venit îndată cu pompele lor și au început să improaște din greu fiarele cu apă. Asta le-a plăcut de minune. Steteau bivoliții omului ca la el acasă în grajd și ar fi stat toată ziua acolo să-i stropească și să-i scalde domni dela Oradea. Dar cât ce s'au astâmpărat sălbătăciunile, s'a dat porunca omului să le lege ochii și să-și vadă de drum. Nu știm câte lemne i-a mai rămas bădicului în car după fuga aceea strajnică dela Oradea, dar una știm, că omul nostru nu-și va mai duce taurii vara la oraș. Iar acasă la el în sat multă vreme-l vor întreba pe bietul om: „Cum a fost măi cu taurii tăi la Oradea?“ Și multă vreme încă vor râde pe socoteala domnișoarei cu parapleul roșu și a domnilor dela Oradea.

Am văzut cu ochii.

Feriți-vă de bureții veninoși. Femeia Smaranda Gh. Ștefan, din Jiana Mare de lângă Turnu-Severin, a murit după ce a mâncat bureți veninoși. Ceilalți membrii ai familiei trag de moarte în spitalul din Turnu-Severin.

Cum stă Lumea și Țara?

A căzut și guvernul lui Știrbei.

De multă vreme n'a trebuit țara noastră prin atâtea frământări politice ca de două săptămâni încoace. La începutul lunii cărma o avea în mână generalul Averescu și nici un semn nu arăta, că ar putea să fie pe pragul căderii. Când se credea însă generalul că este mai tare, a venit un vânt năpraznic și l-a măturat de par'că nici n'ar mai fi fost.

La 4 Iunie s'a ridicat în locul generalului Prințul Știrbei cu guvernul său făcut din liberali, național-țărăniști, lupiști și argetoianști. Știrbei își începuse cărmuirea cu nădejdi destul de frumoase mai ales fiindcă făgăduise alegeri libere. Avea pentru aceasta porunca Regelui și țara se pregătea să se înfățișeze la vot, la urne, din cari avea să iasă guvernul cel statornic de mâine.

Așa erau stările până spre mijlocul lui Iunie.

Suntem însă în inima verii, când nu poți să știi ce furtună se naște într'un ceas două, necum într'o săptămână. Se vede însă că și politica este nestatornică și neprăvăzută, ca vremea, căci în ziua de Marți, 21 Iunie, s'a răsturnat și Știrbei și, încă în aceeași zi, după câteva ceasuri, cărma a ajuns în mâinile d-lui *Ion I. C. Brătianu*.

Știrile cari au sosit lu noi în ziua de Miercuri-22 Iunie, dimineața au adus și lista noilor miniștrii, pe cari Brătianu i-a prezentat Maiestății Sale spre întărire.

Cel mai nou guvern.

Ministru președinte: *Ionel Brătianu*. Tot d-sa este și la externe.

Ministru de interne: *Duca*.

Ministru de finanțe: *Vintilă Brătianu*.

Ministru de război: *General Anghelescu*.

Ministru comunicațiilor: *Dumitriu*.

La industrie: *Mrazec*.

Ministru muncii: *Drul Lupu*.

La lucrării publice: *Nistor*.

Ministru de agricultură: *Argetoianu*.

Ministru de justiție: *Stelian Popescu*.

Ministru sănătății: *Inculeț*.

Ministru la școli: *Anghelescu*.

Ministru de culte: *Lapedatu*.

Subsecretar la interne: *Tătărescu și Franasovici*.

Subsecretar de stat la domenii: *Ci-păianu*.

De ce-a căzut Știrbei.

Prințul Știrbei se vede că n'a avut noroc dela început. Dânsul nu avea un partid pe care să se poată sprijini, ci își alesese miniștrii din alte partide, cari numai prietene nu se puteau numi. Mai seamă stăteau față în față liberalii cu național-țărăniștii, cari intraseră cu Știrbei numai ca să se poată controla

unii pe alții în alegerile ce aveau să vină.

Adevărat, se crezuse când cu venirea la putere a lui Știrbei, că liberalii vor căuta o înțelegere cu d. Maniu, să își înscrie candidații pe aceleași liste. În acest scop, cei doi conducători de partide, s'au și întâlnit de mai multeori, dar în aceeași vreme, chiar dela început, și-a cerut fiecare semn deschilinit pentru listele de votare. Brătianu și-a luat linia, iar Maniu roata. Deci s'a putut ghici chiar din celea dintâi zilele, că liste comune nu vor fi.

Liberalii au făgăduit să-i dea lui d. Maniu un număr anumit de deputați, mai puțini decât își țineau lor. Atunci d. Maniu a zis:

— Eu nu pot primi numai atâția parlamentari câți îmi îmbii D-ta, domnule Brătianu, ci eu vreau să am atâția câți îmi va da țara prin voturile ei. Să mergem la vot și voturile săa leagă!

Au fost câteva zile, când s'a crezut că lucrurile vor rămânea așa: că național-țărăniștii vor merge la vot cu roata lor, iar liberalii cu linia și ce-o da norocul! Care-și cu ai lui. Iar Știrbei va rămânea să grijască de alegeri, ca să se facă libere și să curgă în pace.

Iată însă că miniștrii liberali s'au dus în consiliu și au zis:

— Noi, domnule Știrbei, nu mai stăm cu dumneata, că național-țărăniștii au început propagandă prea înversunată și răspândesc hârtii hulitoare despre partidul nostru, numindu-ne în tot chipul, ba ciocoi, ba hoți de urne, ba alte asemenea. Așa stând treaba, noi ne punem jos numirile și dumneata ține singur guvern, dacă poți.

Național-țărăniștii

auzind acestea ponoase ale liberalilor, au răspuns: Cu știrea comitetului nostru de conducere dela București, asemenea lucruri nu se fac și de s'or fi făcut, noi dăm poruncă aspră ca oamenii noștri să nu hulească pe nimenia, ci să vorbească numai despre partidul nostru.

Era va să zică un semn de bunăvoință din partea național-țărăniștilor. Și de împăciuire.

Ruptura.

Lucrurile nu s'au mai putut însă împăca și de geaba s'au întâlnit iarăși conducătorii național-țărăniștilor cu d. Brătianu, ruptura s'a făcut. Ce s'o fi întâmplat la întâlnirea cea din urmă a d-lui Maniu cu Brătianu, unde era de față și d. Mihalache, — ce nu, încă nu știm. Fapt este că în aceeași zi seara, d. Știrbei a plecat la Scrobitea și și-a dat mulțămita, iar d. Brătianu a primit însărcinarea să alcătuiască noul guvern.

Atâta am putut afla în pripă, la încheierea foii despre felul cum a venit la cărma cel mai nou guvern.

Mai aflăm la încheierea foii, că M. S. Regele când i-a dat lui d. Brătianu cărma, i-a logat de suflet să caute din nou o înțelegere bună cu național-țărăniștii, ca alegerile să fie ferite de patimi.

Ce va fi acum ?

Noi prorociri nu putem face, dar se pare că lucrurile vor merge înainte și alegerile se vor ținea. Unele gazete dela București spun că alegerile poate să se amâne cu vre-o opt zile, dar lămurit nu se știe. Cu toată schimbarea de guvern, partidele se pregătesc de luptă și liberalii vor avea în potrivă pe național-țărăniști și pe iorghiști, cari în Ardeal icedă pun liste comune cu averescanii lui Goldiș și Groza.

De prin sate.

Satele au fost cutreerate și până acum de propagandiști din amândouă taberele. Cei cari au fost printre săteni spun, că poporul primește cu mare bucurie pe național-țărăniști și răsună toate văile de numele lui d. Maniu. Chiar și propagandiștii liberali recunosc, că în Ardeal poporul stă cu roata, ca și în trecut.

Dela „Asociațiune“.

— Adunarea generală a despărțământului Blaj. —

Adunarea și serbările populare cari s'a fost publicat că se țin în siua de Duminecă 26 Iunie în comuna Roșia de Secaș, din pricina alegerilor apropiate se amână pe altă Duminecă sau sârbătoare, care se va vesti din bună vreme în această gazetă și în publicații trimise prin comune.

Comitetul Despărțământului.

Din lumea largă.

Ostrovul Comuniștilor.

Astăzi au auzit și văcarii de prin sate despre comuniști. Țara comuniștilor este Rusia. Căci comunist este vorbă mai domnească pentru bolșevic. Comuniștii spun așa: Nimenia nu-i iertat să aibă avere, nici pământ, nici bani, nici vite. Toți oamenii dintr'o țară mănăcă dintr'un hambar și de pe-o masă. Bucatele cari se fac pe câmp sunt ale țării și se împart cu copu. Nimenia nu are drept să se sature mai mult decât altul. Toți sătui, ori toți flămâzi.

Așa au zis Rușii când au făcut bolșevicie. Dar când a ajuns treaba la împărțite, Trozchi și-a ales un palat iar ceialalți împărțitori au beut șampanie (vinurile celea mai scumpe), pe când prostimea de prin sate a rămas tot la votcă și la rachiu. Nevasta lui Trozchi se îmbrăca în mătăsuri, mai pe sus decât fosta țarevnă, iar bucatele cele bune le mâncau comisarii poporului și cătănimea roșie. Cu împărțitul în felul acesta au ajuns și până la neveste. Au ras căsătoria legiuită și au ras biserica. Ba i-au ridicat statuie, chip de închinare, și lui Iuda vânzătorul.

Cam aici a ajuns comunismul în țara lui Lenin.

Așa fiind, nu-i de mirare că toate țările au căutat și caută să se ferească de comuniști, pe cari îi păzesc și îi țin sub ochi, lucru mare.

Vin vești din America de miazăzi, că țărișoara Cile, avându-și și ea comuniștii ei, s'a hotărât la o măsură neobișnuită. I-a lăsat o vreme să-și facă mendele cum au poftit și să se dea pe față.

Iar când i-a cunoscut pe toți, i-a adunat de pretutindeni de pe unde se găseau și le-a zis cu binisorul:

— Văd că voi aveți învățături frumoase și v'ați pus în gând să chimbați rânduielile dintre oameni. O fi bine cum spuneți voi, ori nu, nu știm. De aceea vrem să vă dăm prilejul să probați înșivă învățăturile voastre. Măine veți pleca cu toții, cu copii, cu neveste cu tot, în insula lui Robinson Cruzoe, unde veți fi numai voi de voi și veți putea trăi după evanghelia voastră. Așa a hotărât țara și veți pleca!

Comuniștii din Cile când au auzit de așa ceva, au prins a nârni, că ei nu se duc. Inșă au fost înconjurați de cătane, pachetați cu de-asila și încărcăți toți pe un vapor mare. Căpitanul a primit poruncă:

— Până la ostrovul *Mas a Fuera* (unde a pătimit vestitul Robinson) să nu te oprești!

Porunca s'a împlinit întocmai și comuniștii din Cile au fost debarcați pe micul ostrov din mijlocul Oceanului Pacific, să-și probeze, ei de ei, învățăturile.

Când i-a lăsat acolo, căpitanul vaporului le-a zis:

— Peste 10 ani iar mă întorc și de-om vedea că a-ți făcut țară fericită din insula lui Robinson, ne-om face și noi toți locuitorii din Cile comuniști. Viața bună!

Prietinia Americanilor.

Americanii n'am putea zice că ne sunt prietini. Dimpotrivă, ei arată tot mai multe semne că nu ne iubesc și caută să ne umilească.

În anul trecut când Maiestatea Sa Regina Maria a făcut vizită în Statele Unite, în dosul primirilor strălucite Americanii purtau din mână în mână o listă, pe care au iscălit-o cei mai mari bogățani și oameni de carte din America și umblau să i-o dea Reginei noastre. Iar lista știți ce cuprindea? Un protest, o împotrivire față de chipul cum se poartă România cu minoritățile! Mai lămurit, ei susțin că în țara noastră Ungurii, Sașii, Șvabii, Ovreii, Turcii și Rutenii o duc rău de tot și cereau dela Regina Maria să le ușureze soarta.

Protestul făcut atunci, când era Regina în America, n'au îndrăznit totuși să-l prezinte, ci l-au clocit până acum și l-au mai întregit cu iscălituri. Iar în zilele trecute l-au dat la ministrul nostru din Washington, rugându-l să-l trimită la București. Protestul are 30,000 iscălituri.

Auțiți, oameni buni, ce spun Americanii: cică la Ovrei, la Unguri și la Sași le merge rău în România! Noi îi asuprim, le închidem bisericile și li sugrumăm! Tare departe-i America și tare răutăcioși mai pot fi iencheii ăia. Noi asupritori? Noi mănăcatori de Unguri? Ei nu știu, că pe la noi grozii și baronii au rămas, cea mai mare parte, tot atât de domni cum au fost înainte, cu moșiile aproape neîmpărțite, pe când, de-o pildă, nici moșiile bisericesti ale Blajului din cari se hrăneau cu țipăi școlarii cei săraci, n'au fost cruțate.

Trebuie să fie American ca să ai îndrăzneală, să spui că minoritățile sunt asuprite în România. Așa ne iubesc Americanii!

Știrile Săptămânii.

Români condamnați la moarte în Rusia. O telegramă din Odessa, un oraș la marginea Mării Negre în Rusia, ne vestește, că zilele trecute au fost condamnați la moarte și spânzurați 11 Români în Odessa, pentru că ar fi spionat pentru România. Ministerul nostru de externe nu știe nimic despre acești spioni, și astfel se vede că aceasta este o răzbunare a bolșevicilor împotriva României. Bieții oameni nici n'au fost ascultați și apărați de cătră nimenia, și ei mor fără de vină ca jertfe ale nebuniei bolșevice.

Kun Béla a înnebunit. Cine n'a auzit despre Kun Béla, vestitul bolșevic ungar, care după guvernul lui Károlyi a preluat în Ungaria puterea.

Acest Kun Béla este feciorul unui Jidov din Cluj și înainte de războiu a fost un biet funcționar la un birou pentru asigurarea muncitorilor. Era mare socialist, așa că tovarășii lui îl aleseră, rând pe rând, membru fruntaș și secretar al partidului socialist din Ungaria. Acest partid socialist în anul 1918, când s'a gătat marele războiu și a început revoluția, s'a prefăcut în partid bolșevic, iar jidănașul Kun Béla președinte al lui. Károlyi Mihály predă guvernarea Ungariei în mâinile lui Kun Béla, care apoi face toate prostiile și aproape nimiceste Ungaria, până când armata română îi scapă pe Unguri de jugul crunt al bolșevicilor. Kun Béla văzându-și domnia pe sfârșite, fuge la Viena și de acolo în Bolșevicia, unde este numit și el comisar al poporului.

Zilele trecute lui Kun Béla i-s'a făcut rău, dând semne de nebunie. Doctorii cercetându-l au declarat că starea îi este primejdioasă, fiindcă nebunia lui a izbucnit în urma unei boale lămeșii pe care n'a vindecat-o la vreme.

Dumnezeu nu bate cu băta.

Cum va fi vara din anul acesta. Dr. König, conducătorul institutului meteorologic (unde se măsură căldura și răceala zilelor și se prevestește ce vreme va fi în cele două zile cari urmează) din Berlin, prevestește că vara aceasta nu va fi caldă, ci ploioasă și rece. Aceasta o prevestește în urma marilor munți de gheață cari se coboară aproape zilnic dela polul nordic și răcesc aierul Europei.

Și-a furat drăguța cu aeroplanul. Un pilot (conducător de aeroplan) din New-York, cu numele Charles Lioitte, s'a îndrăgostit tun de una dintre cele mai frumoase fete ale marelui oraș, de dșoara Nora, fata comerciantului Burke. Și fata-l plăcea, așa că ei deja erau înțeleși împreună să fie unul al altuia. Când s'a o ceară inșă, părinții fetei s'au împotrivit, nevoind să-și dea fata unui pilot, care zilnic s'a joacă cu viața și în fiecare clipită este primejduit să-și dea ortul popii.

Fata a văzut și ea că drept au părinții și astfel s'a logodit cu un medic tânăr și frumos. Pilotul, auzind despre cele întâmplate, la părere nici nu s'a turburat, ba i-a chiar felicitat, făgăduindu-le că în zilele apropiate îi va duce odată prin aier, ca barâmi cu atâta să se aleagă domnișoara din dragostea veche.

Intr'o bună zi pilotul iată că se pogoară din aeroplanul său și-i invită pe logodnici să ocupe loc în aeroplan. Intâiu o așează pe mireasă, iară el se așează la locul său de pilot și se face că direge ceva la motor. Pe mire îl roagă să-i direagă puțin aripa care stătea într'o parte. În clipita aceea inșă pornește motorul și aeroplanul se ridică în aier, mirele și părinții fetei rămânând pe pământ cu buzele umflate. Inșă

nu-și dădeau bine seama despre cele întâmplate când din aeroplan cade o scrisoare, adresată părinților fetei. Pilotul le aduce la cunoștință că a furat-o pe Nora, care, dacă nu-i va fâgădui mâna, va fi nefericită, pentru că se vor arunca amândoi pe pământ dela o înălțime de 2000 metri. Părinții, ce erau să facă, s'au învoit, iar fericii tineri și-au serbat logodna în aer.

Cea mai înaltă casă a lumii va fi fără îndoială noul zgârie-nori, care se va zidi în curând la New-York și care va avea nu mai puțin de 110 etaje (rânduri de ferestre).

A otrăvit 56 de vite. Despre un nebun cum mai rar să auzi, ne aduc veste gazetele din Zălau. Tribunalul din acel oraș a condamnat adecă la 3 ani închisoare pe tânărul Gh. Lukács care a otrăvit 56 de vite în comuna Zompret.

Acest nebun fără pereche este țaran în această comună și trăia în dușmănie cu toată lumea. Ca să se răzbune, el mergea noaptea în grajdurile oamenilor, băga sodă caustică în gura vitelor, cari apoi nu mai puteau mânca și mureau de foame. Satul întreg, căruia i-a făcut pagubă de vreo jumătate de milion de lei, a răsuflat mai ușurat când a auzit despre pedepsirea ticălosului acestuia.

CUNOȘTINȚE FOLOSITOARE

Dușmanii viei.

O bogăție mare a țării noastre o formează viile. Aproape toate dealurile din țară, scutite de vânturi reci dela miază noapte, sunt acoperite de vii. Soiurile de viță dela noi sunt minunate. *Tămătoasa, Plăvia, Frâncușa, Crăcana, Razachia, Țâta vacii, Berbecelul, Feteasca, Poama boerească, Gordana* și altele, sunt soiurile celea mai cunoscute. Se deosebesc prin culoarea, prin forma boabei și prin mirosul zamei din struguri.

Celea mai însemnate locuri cu vii dela noi din țară sunt Drăgășani, Odobești, Cotnari, Nicorești, Șiria, Mediaș și altele.

Viile trebuie bine îngrijite. Altcum sunt atacate de dușmani.

Cei mai cunoscuți dușmani ai viei sunt: *filoxera, mana și făinarea.*

Filoxera este o gadină mică din neamul ștelniței. A fost adusă din America. La noi în țară s'a ivit mai întâiu pe la anul 1884.

Trăiește în pământ, pe rădăcinile viței. Suge tot sucul din viță. În locul unde rădăcina viței a fost împunsă de filoxeră, se umflă și se face noduroasă. Vița nu-și mai poate trage hrană din pământ și moare.

Din cauza filoxerei au fost prăpădite aproape toate viile nu numai dela noi, ci din întreaga Europa.

În contra ei podgoreni nu s'au putut apăra numai așa, că au plantat via din nou cu viță americană. Vița americană are rădăcină mai groasă și mai lemnoasă, așa că filoxera nu-i mai poate face nimic. Pe vița americană s'au altoit vițele noastre românești.

Mana și făinarea sau prăjirea sunt ciuperci, cari se încuibeză în frunze sau pe struguri. Vița atacată de mană are frunzele petate cu pete negricioase, galbene ori roșcate, iar vița atacată de făinare are pete cenușii albicioase.

Dacă s'au ivit odată nu le mai putem face nimic. De aceea trebuie să le

împiedecăm să se ivească. Împiedecarea să face prin stropitul viilor. În contra manei stopim viile cu zeamă de piatră vânăta, iar în contra făinării întrebuintăm pucioasă pisată sau o zeamă pregătită din var, pucioasă pisată și apă.

Stropitul viilor trebuie să se facă totdeauna la vreme. O întârziere de câte-va zile numai, poate să pricinuiască prăpădirea viței. Mai ales când vremea este ploioasă, trebuie să fim cu grijă.

De obicei stropitul viei începe în jumătatea a doua a lunii Maiu, între 15 și 20 Mai. În anul acesta, fie din cauza, că via s'a dezvoltat prea de grabă, fie de teama să nu fie atacate viile de mană ca și în anul trecut, stropirea s'a început încă dela 1 Maiu. Așadar aproape cu 15—20 de zile mai repede ca de obicei. E bine, că s'a făcut aceasta, numai să se continue și mai departe. Și anume după 7—10 zile să se stropească iarăși. Pe la 7—10 Iunie se stropește din nou, iar între 20—30 Iunie se poate stropi a patra oră. După 30 Iunie via începe a înflori. Dacă vremea e uscată nu se mai stropește. Dacă însă vremea e ploioasă, se stropește și pe vremea înfloririi. Prin 20—25 Iulie încă se poate stropi. Ultima stropire se face între 10—15 August.

Legea ar fi să se stropească via cât mai des. Să nu se țină seama de aceea, că via este neplivită, ori că vremea este rea și plouă. De câte ori numai să simte trebuința, să se stropească. Stropirea prea multă nu strică, lăsarea însă aduce pagubă.

Adeseori via poate să pătimească și de *opărire*. Aceasta boală e pricinuită mai mult de nechibzuința lucrării. Anume între 20—25 Iulie și 20—25 August, vremea de obicei este tare călduroasă, ori chiar secetoasă. În vremea aceasta via trebuie lăsată în pace. Să nu se sape. Dacă sunt prin vie iarbă sau bureieni, mai bine e să se taie cu secerea ori să se cosească. Nici de cum să nu se sape. Pământul poate să stea înierbat până când strugurii intră în pârgă și via nu va suferi.

Din contra, dacă în vremea aceasta săpăm ori plivim și ridicăm vițele căzute, lăsând strugurii descoperiți, pricinuiim opărirea viei. Și mulți struguri cu boabele mici, cu coaja tare și pecingeniți, se dătoresc opăririi. După ce strugurii au intrat în pârgă, se poate săpa fără frică.

Dacă via o grijim bine, o săpăm la vreme și o stropim de câte ori cere trebuința, fără se cruțăm cheltuială, putem fi siguri, că dușmanii nu o vor ataca și vom avea cules bogat. În cazul când nu ne prea batem capul cu ea, vulpea firoascoasă cu puii ei se va plimba prin vie fără nici o teamă și pagubele noastre încă vor fi însemnate.

Ion Popu-Câmpeanu.

Se caută doi învățăcei băieți isteți absolvenți de 7 clase primare ori 2 liceale pentru magazinul meu de Coloniale și mărunțișuri din BLAJ.

1 3 (331)

I. Nyerges.

Cărți nouă.

Invățătură creștinească pentru femeii de Dr. Victor Bojor, canonic. Biblioteca din Gherla pentru popor nr. 3. Carte potrivită și de folos sufletesc în tot timpul, mai ales în timpul Misiunilor populare, pe seama femeilor măritate și văduve.

Cuprins: Femeile să se ferească de păcatele limbii. — Să nu se mânia. — Să-și împlinească datorințele ca soții de căsătorie și ca mame.

Se poate căpăta dela Tipografia „Aurora” din Gherla cu prețul de 6 lei. Prin poștă cu 1 leu mai mult.

Invățături pentru tinerii feciori,

potrivite la misiuni populare și alte prilejuri de evlavie creștinească, de **Dr. Victor Bojor**, canonic. Biblioteca din Gherla nr. 4.

Cuprins: Lupta în potriva diavolului. — Lupta împotriva lumii. — Lupta împotriva trupului. — Cinstirea părinților. Aducerea aminte de moarte. — Numărul păcatelor.

Se găsește la „Aurora” în Gherla cu prețul de 6 lei și 1 leu pentru plata poștei.

Redactor responsabil: IULIU MAIOR.

Administr. Centrală Capitulară. Blaj.

Nr. 213 - 1927.

Concurs.

Pentru instalarea luminei electrice la Institutul Recunoștinței se publică concurs cu oferte închise. Termin 4 Iulie 1927 ora 18. Sunt de a se monta aproape 100 lămpi, vreo 10 locuri prize, 2 bucați contoare.

Concurenții își vor face ofertele pe unități, adecă: locuri, lămpi etc. lămpi cu 1 circuit, cu 2 circuite, simple, mobile. Conducta externă și așezată (ingropată) în zid, separat costul fiecăreia.

Ofertele se vor adresa Administrației Cent. Capit. până la terminul de mai sus, care le va transpune spre hotărîre Veneratului Consistor.

Blaj, 22 Iunie 1927.

Dr. Ambrosiu Cheștanu

(332) 1-2

administrator capitular.

No. 1256/1927.

Publicație de licitație.

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. G 1465, 1467/1927 a judecătoriei de ocol Blaj în favorul reclamantei „Casa de Economie S. P. A.” din Blaj repr. prin avocatul Dr. Ludovic Enydi din Blaj pentru incasarea creanței de 10000+5000 Lei bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 11 Iulie 1927 orele 11 a. m. la fața locului în com. Roșia de Secaj No. — unde se vor vinde prin licitațiune publică judiciară: Boi, cai, căruța și vacă în valoare de 17000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni la 10 Iunie 1927.

(329) 1-1

NICULAE BACIU.

Citiți „Unirea Poporului”

No. 494/1926.

Publicație de licitație.

Subsemnatul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 3354/1926 a judecătorei de ocol din Blaj în favorul reclamantului Wilhelm Naftali repr. prin avocatul Dr. Lud. Enyedi pentru incasarea creanței de 3295 Lei bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 4 Iulie 1927 orele 11 a. m. la fața locului în com. Cergăul mic la moară No. unde se vor vinde prin licitație judiciară: Una sută feldere grâu în valoare de 12000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni la 9 Iunie 1927.

(328) 1-1

NICULAE BACIU.

No. 719/1927.

Publicație de licitație.

Subscrisul Portărel prin aceasta publică că în baza deciziei No. G. 3845/1926 a judecătorei de ocol Târgu Mureș în favorul reclamantului firma Artur Heichler rep. prin avocatul Dr. Lud. Enyedi pentru incasarea creanței de 9550 Lei bani și acc. se fixează termen de licitație pe ziua 1 Iulie 1927 orele 11 a. m. la fața locului în com. Roșia de secaș No. — unde se vor vinde prin licitație publică judiciară: un spălător cu oglindă și o pușcă în valoare de 15000 Lei.

În caz de nevoie și sub prețul de estimare. Dumbrăveni la 9 Iunie 1927.

(327) 1-1

NICULAE BACIU.

Salon de pălării

Aduc la cunoștință Onoratului public din loc și jur, că îmi sosește un mare asortiment de pălării moderne pentru dame

Pălării de paie, mătăasă și cordeluțe

Forme frumoase cu flori, panglici și mătăasă. Primesc lucruși din materie proprie, cu prețuri moderate.

Onor. public este rugat să-și aducă la timp pălăriile de paie spre transformare, ori la vopsit în orice culori. Se află și gamene de pânză în toate culorile. Curățim pălării și le modernizăm.

Berete uniforme pentru eleve cu semnul școlii. Lucru bun, trainic și ieftin.

ANA FILIP, magazin de mode

11-12

Blaj str. Mieu Moldovan nr. 91.

„REALITATEA”

cea mai mare și mai răspândită revistă ilustrată din România cu bogate ilustrații despre toate evenimentele mai importante din țară și din lumea mare.

Apare în 8 pagini în fiecare Duminică.

Se află la toate chioșcurile din țară și la administrația din Cluj.

Prețul 5 lei.

Cereți numărul de probă gratuit „Realitatea”, Cluj

Cercul cultural Teiuș al învățătorilor a colectat prin presidentul său Ioan Barna cu prilejul adunării lor în comuna Obreja dela învățătorii prezenți suma de Lei 1100 în favorul Orfelinului de acolo.

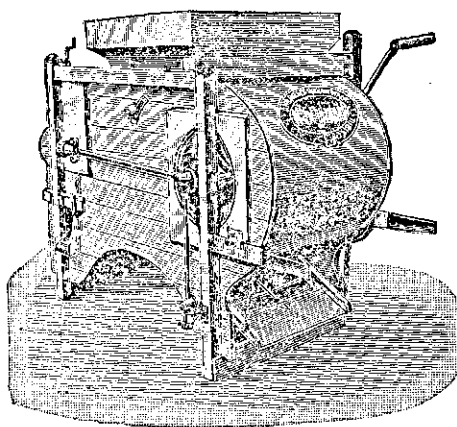
Cu mulțămă.

Dirrecțiunea Orfelinului.

ALBINE

roi din întâia roire 400 lei, a doua 300 lei, se află de vânzare la GARA JIDVEI.

2-2 (323)

Batoze de treerat mici și mari

Vânturătoare

Pompe cu lanț cu debit mare

Darace de lână

și alte mașini agricole produc în calitate neîntrecută

Fabricile de mașini

AND. RIEGER S. A.
SIBIU

Liste ilustrate și oferte trimitem gratuit ori-cui care se referă la acest anunț! Cereți în toate depozitele din țară:

Produsele „RIEGER”

(326) 1-4

CĂRȚI PENTRU POPOR.

Cartea este cel mai bun prieten al omului. — Ai carte, ai parte. Omului cu învățătură îi curge miere din gură.

La **Librăria Seminarului din Blaj** se află de vânzare următoarele cărți scrise anume pentru cetitorii din popor:

A. LUPEANU-MELIN: În pragul vremii	6 lei	IOAN POP-CÂMPEANU: Câmpia Transilvaniei	4 lei
„ „ Copii în război	2 „	„ „ Ciupercile	4 „
„ „ Sămânța viitorului	3 „	„ „ Bacteriile folositoare	4 „
„ „ Ce este de văzut în Blaj	4 „	„ „ Dușmanii omului	5 „
„ „ Blajul istoric	10 „	SEPTIMIU POPA: Crucea Domnului	2 „
„ „ La Piatra Libertății	10 „	TOMA COCIȘ: Povești și legende	2 „
IULIU MAIOR: Adevărata fericire	6 „	„ „ Bucuria copiilor	1 „
„ „ Darul lui Dumnezeu	6 „	„ „ Toderică dragul mării	1 „
„ „ Fiți desăvârșiți	5 „	„ „ Feciorașul Moșului	2 „

Toate acestea cărți împreună costă numai **75** Lei. Cine trimite la adresa Librăriei, cu mandat postal, **95** lei, le primește acasă cu poșta plătită. Și va avea de citit, lucruri frumoase și folositoare, un an de zile.

Cărțile se capătă și una câte una. Atunci, la prețul cărți se mai pune 1 leu pentru plata poștei.

Nu uitați adresa: **LIBRĂRIA SEMINARULUI, BLAJ**, județul Târnava mică.